Geldrop-Mierlo

Raadsvoorstel

Onderwerp
Verordening Jeugdhulp en Wmo 2025

Beslispunten
In te stemmen met

1. het vaststellen van de Verordening Jeugdhulp en Wmo 2025 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Jeugdhulp en Wmo 2024 Gemeente Geldrop-Mierlo.

Inleiding
In maart heeft de gemeenteraad ingestemd met de actualisatie van de PGB-tarieven in de verordening, naar aanleiding van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over de informele PGB-tarieven binnen het sociale netwerk in de Wmo. Deze uitspraak maakte aanpassingen aan de verordening noodzakelijk. Tijdens de herziening kwamen er meerdere aandachtspunten naar voren die eveneens om wijzigingen vroegen. Bovendien biedt de verordening mogelijkheden om meer grip te krijgen op zowel de kwaliteit als de financiën van de jeugdhulp en Wmo. In het kader van de Taskforce Sociaal Domein is er ook vanuit een financieel oogpunt gekeken naar verdere mogelijkheden om de verordening in te zetten als instrument voor meer controle over de uitgaven binnen de Jeugdwet en Wmo.

Eerdere besluitvorming
Dit voorstel volgt op het besluit van de gemeenteraad op 25 maart 2024 op de actualisatie van de PGB-tarieven (zaaknummer: 1818063).

Wat willen we bereiken
Met de herziening van de verordening willen we bereiken dat zowel de inwoners als teams van het CMD en Plusteam duidelijker weten wat ze van elkaar mogen verwachten, en dat het daarnaast een krachtiger instrument betreft wat meer controle biedt over de uitgaven binnen de Jeugdwet en Wmo.

Argumenten
1. In de herziening verordening bieden we strakkere kaders aan welke inwoners wel of geen recht hebben op jeugdhulp en/of Wmo, en zo ja: op welke vormen van jeugdhulp en/of Wmo.
Door de schaarste in het Sociaal Domein (zowel financieel als personeel) is het college genoodzaakt om na te denken over manieren om met deze schaarste om te gaan. De hieronder genoemde aanpassingen in de verordening – steeds als apart argument weergegeven in het raadsvoorstel - zijn bedoeld om effectiever om te gaan met de beschikbare middelen en tegelijkertijd de ondersteuning te bieden die gezinnen daadwerkelijk nodig hebben. We verwijzen daarbij vaak naar algemene voorzieningen in het voorliggend veld. Uiteraard is noodzakelijk dat dergelijke voorzieningen – relevant passend

bij de ondersteuningsvraag – voor handen zijn. Pas als kan worden vastgesteld dat ondersteuning niet in de sociale basis, bijvoorbeeld middels subsidie beschikbaar is, kan worden uitgeweken naar een indicatie.

1.1. In de herziening verwachten we van ouders die uit elkaar gaan dat zij eerst hun scheiding afronden, voordat zij, indien nodig, een beroep doen op de Jeugdwet en/of Wmo (artikel 5.2.3.).
Het PlusTeam heeft aangegeven dat in meer dan 70% van de casussen die zij behandelen, sprake is van een problematische echtscheiding. In deze gezinnen zijn ze vaak langer bezig met het afstemmen van de zorg tussen beide ouders dan met het daadwerkelijke inzetten van zorg. Daarnaast komt het vaker voor dat zorgtrajecten vroegtijdig worden stopgezet en daardoor niet het gewenste effect hebben, omdat een ouder de toestemming intrekt voor de levering van zorg.

De zorg van onze professionals kan beter worden besteed aan inwoners die openstaan voor ondersteuning. Daarom is artikel 5.2.3 toegevoegd. Dit artikel stelt dat in situaties waarin ouders begeleiding nodig hebben vanwege maatschappelijke, psychische of relationele problemen, een jeugdige of ouder niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening van het college als, naar het oordeel van het college, er geen sprake is van een hulpvraag zoals bedoeld in deze verordening.

Er zijn echter uitzonderingen. Ouders komen nog steeds in aanmerking voor jeugdhulp en/of Wmo als:

- de scheiding juridisch is afgerond,
- er al een ouderschapsplan is opgesteld,
- de veiligheid in het geding is,
- of er sprake is van multiproblematiek.

1.2. In de herziening verordening worden strakkere kaders beschreven aan de eisen voor een PGB budgetbeheerder (artikel 21.4).
In de media lezen we steeds vaker dat een grotere groep van PGB-zorgaanbieders fraude plegen met PGB (bijlage 5). Bovendien blijkt dat 1 op de 10 aanbieders van zorg die met PGB wordt gefinancierd eerder is veroordeeld. Om onze inwoners te beschermen tegen malafide zorgaanbieders, vragen we van onze budgetbeheerder dat ze in ieder geval:

- geen problematische schuldenproblematiek hebben;
- Geen ernstige verslavingsproblematiek hebben;
- geen aangetoonde fraude hebben gepleegd in de 4 jaar voorafgaand aan de aanvraag;
- geen aanmerkelijke verstandelijke beperking hebben;
- geen ernstig psychiatrisch ziektebeeld hebben;
- geen vastgestelde, blijvende cognitieve stoornis hebben;
- de Nederlandse taal voldoende machtig zijn;

- niet zijn overbelast.

Hierdoor verwachten we dat onze inwoners, die optreden als budgetbeheerder, weerbaarder zijn tegen eventuele frauduleuze zorgaanbieders.

1.3. In de herziening verordening halen we het minimumtarief weg bij de inzet van sociaal netwerk bij Wmo.
De CRvB heeft op 16 augustus 2023 geoordeeld dat gemeenten bij het vaststellen van het bedrag voor een persoonsgebonden budget (pgb) voor de inhuur van iemand uit het sociale netwerk moeten uitgaan van de cao's VVT, in plaats van het minimumloon voor iemand van 22 jaar of ouder, inclusief vakantiebijslag bij een 36-urige werkweek.

Bij de actualisatie van de PGB in de verordening is weliswaar vastgelegd dat de vergoeding voor de inzet van het sociale netwerk binnen de Wmo op de cao's VVT moet worden gebaseerd, maar het minimumloon was niet verwijderd. In de herziening van de verordening wordt het minimumtarief nu alsnog geschrapt voor de inzet van het sociale netwerk binnen de Wmo, zodat alleen rekening gehouden hoeft te worden met de cao's VVT.

1.4. In de herziening verordening is een lid (artikel 4.1.d.) toegevoegd waarbij alleen zorg kan worden geboden door het PlusTeam als er toestemming wordt gegeven door de inwoner voor gegevensuitwisseling tussen het CMD en het PlusTeam.
In de huidige situatie is de inwoner niet verplicht om toestemming te geven voor het delen van gegevens tussen het CMD en het PlusTeam, en vice versa. In de praktijk blijkt echter dat soms essentiële informatie ontbreekt, terwijl deze wel noodzakelijk is voor het bieden van de juiste hulp. Dit gebeurt niet altijd bewust door de inwoner. Om de inwoners te ontlasten met het vertellen van hun verhaal aan verschillende professionals, wordt er van tevoren gevraagd om toestemming om de reeds bekende gegevens tussen het CMD en het PlusTeam uit te wisselen.

1.5. In de herziening verordening wordt concreter gemaakt wat er wordt verstaan onder gebruikelijke hulp bij vervoer.
In de verordening wordt gesteld dat er geen voorziening verstrekt hoeft te worden voor problemen die met gebruikelijke hulp opgelost kunnen worden. Gebruikelijke hulp is hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of huisgenoten. Met de concretisering wordt duidelijkheid geschept wat er wordt verstaan onder gebruikelijke hulp. Zo wordt bij vervoer richting een zorgaanbieder beschreven dat er bij minimaal 2 keer rijden (heen en terug) per week als gebruikelijke hulp wordt beschouwd (artikel 18.1).

1.6. Qua indeling past de verordening jeugdhulp en Wmo 2025 beter bij de voorbeeldverordeningen die het VNG adviseert aan de gemeenten.
De definities van veelgebruikte begrippen zijn in het eerste hoofdstuk opgenomen, zodat eventuele vragen over definities direct kunnen worden beantwoord. Daarnaast is hoofdstuk 2

ingevoegd als een leeswijzer voor de rest van de verordening. Door zo veel mogelijk aan te sluiten bij de voorbeeldverordeningen die de VNG adviseert, streven we naar meer eenduidigheid tussen gemeenten. Dit is voordelig voor onze inwoners, zorgaanbieders en professionals, omdat de regelgeving herkenbaar en consistent is.

1.8. De CRvB heeft geoordeeld dat de uitwerking van 'eigen kracht' in de verordening beschreven moet zijn.
Op 29 mei 2024 heeft de CRvB geoordeeld dat de gemeente in de verordening moet vastleggen wanneer er sprake is van eigen kracht, aangezien dit een van de afwegingsfactoren is uit artikel 2.9 van de Jeugdwet. De criteria en afwegingsfactoren moeten daadwerkelijk in de verordening zelf worden opgenomen. Uit de uitspraak van de CRvB blijkt dat het verwijzen naar een richtlijn in een bijlage, zoals de CIZ-indicatiewijzer, of naar toelichtingen en beleidsregels van het college, niet voldoende is.

1.9. De Wmo Adviesraad is nauw betrokken bij de totstandkoming van de verordening
In samenspraak met de stichting is gekozen voor een proces van 'beginspraak' waarbij de input en betrokkenheid in een vroege fase van beleidsopstelling is ingeregeld. Op nagenoeg alle punten die de Wmo Adviesraad heeft ingebracht in de consultatiefase is de definitieve versie van de verordening vervolgens aangepast.

Kanttekening
1.1. Bij de bepaling van ouders die scheiden dat die geen hulp krijgen, is de verwachting dat een aanzienlijk deel van de ouders geen recht meer heeft op jeugdhulp/wmo.
Dit kan negatieve gevolgen hebben voor het welzijn van kinderen tijdens hun opgroei- en opvoedproces. Om dit te ondervangen, voegen we uitzonderingen toe. Ouders die gezamenlijk een ouderschapsplan hebben opgesteld of waarvan de juridische procedure rondom de scheiding is afgerond, komen weer in aanmerking voor jeugdhulp en Wmo. Op deze manier willen we voorkomen dat jeugdigen nog meer de dupe worden van een echtscheiding.

1.3. Er is nog steeds geen duidelijkheid over het wettelijk kader rondom tarief voor het sociale netwerk in de Jeugdwet.
Op 16 augustus 2022 oordeelde de CRvB dat gemeenten bij het vaststellen van het PGB-bedrag voor de inhuur van iemand uit het sociale netwerk moeten uitgaan van de cao VVT, in plaats van het minimumloon voor iemand van 22 jaar of ouder, inclusief vakantietoeslag, bij een 36-urige werkweek zoals vastgesteld voor het betreffende kalenderjaar. De VNG adviseert gemeenten om bij de Wmo nieuwe casussen af te handelen in lijn met de uitspraken van de CRvB. Voor de inzet van het sociale netwerk binnen de Jeugdwet is echter nog geen uitspraak gedaan. In de vorige actualisatie van de PGB-tarieven in de Verordening Jeugdwet en Wmo was er beleidsmatig voor gekozen om alvast te anticiperen op de uitspraken van de CRvB. Aangezien een uitspraak voor de Jeugdwet uitblijft, wordt

geadviseerd om dit eerdere besluit te herzien en het tarief voor het sociale netwerk weer op het minimumloon te baseren. Dit levert naar verwachting een besparing op van €32.000,-

1.4. Het opvragen van een identificatiebewijs wordt in de verordening verplicht gesteld voor zowel jeugdhulp- als Wmo-voorzieningen.
Vanuit de Wmo is het college verplicht om de identiteit van de inwoner vast te stellen, terwijl dit voor de Jeugdwet niet verplicht is. Om uniformiteit in de werkwijze te waarborgen, wordt geadviseerd deze verplichting ook van toepassing te maken voor aanvragers van jeugdhulp.

1.5. Er is geen was-wordt-lijst bijgehouden.
De verordening die nu wordt voorgelegd, is drastisch van volgorde veranderd dat een wijzigingenlijst niet effectief zou zijn geweest; deze zou zelfs langer zijn geweest dan de verordening zelf. Met de huidige argumenten proberen we toch de inhoudelijke punten zoveel mogelijk te benadrukken.

Wat gaan we daarvoor doen
Nadat de verordening door de raad is vastgesteld, zal er worden gecommuniceerd naar het CMD en het PlusTeam dat zij kunnen werken volgens de herziene verordening. Ook worden de gecontracteerde zorgaanbieders op de hoogte gebracht van de wijzigingen in de verordening.

Wat mag het kosten
Het wijzigen van de verordening leidt niet tot extra kosten of andere uitgaven. De verwachting is dat de volgende aanpassingen in de verordening in ieder geval op een aantal punten een structureel voordeel opleveren.

1. Aanscherping algemeen gebruikelijk vervoer
    - Structurele besparing van €5.000,-
1. Aanscherping pgb tarieven jeugd
    - Structurele besparing van €30.000,-

Voor overige aanscherpingen in de verordening kan nog niet exact worden bepaald hoeveel euro realistischerwijs als besparing kan worden verwacht. De herziening van de verordening zal in ieder geval leiden tot:

- een praktisch bruikbaar handvat om tot versteviging van het kostenbewust indiceren te komen;
- een stop in de groei van aantallen jeugdhulp en wmo klanten vanuit echtscheidingsproblematiek, vanwege de aanscherping van regels waardoor ouders zelf eerst een aantal aantoonbare stappen moeten zetten, voordat jeugdhulp of Wmo ingezet kan worden.

- een afname in het aantal bezwaarzaken gelet op de scherpere formulering van de term eigen kracht;
- het terugdringen van de kans op frauduleus handelen bij het beheren van een PGB, vanwege de strakkere kaders en richtlijnen.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Burgerparticipatie
Er is advies gevraagd aan de Wmo adviesraad en de jongerenraad. Het advies van de Wmo adviesraad is verwerkt. De jongerenraad heeft ondanks de vraag geen advies gegeven.

Evaluatie
Niet van toepassing.

Bijlagen:
Onderdeel van besluit:
1. Raadsbesluit Herziening Verordening Jeugdhulp en Wmo 2025
2. Verordening Jeugdhulp en Wmo 2025
3. Advies Wmo-raad over Herziening Verordening jeugdhulp en Wmo 2025

Achtergrondinformatie:
4. RTL Nieuws & Entertainment

Geldrop, 29 oktober 2024

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester